

Mezinárodní folklórní festival Rožnovské slavnosti, festival, 1960, Rožnov pod Radhoštěm

Mezinárodní folklórní festival Rožnovské slavnosti, festival, zahájení činnosti 1960, Rožnov pod Radhoštěm.

Festival ve svých počátcích navázal na tradici slavností Valašský rok. V 50. letech, které byly mezidobím, byly pořádány různé národopisné slavnosti (například Valašské slavnosti písní a tanců). Iniciátorem těchto slavností byl Valašský krúžek (dnes Valašský soubor písní a tanců Radhošť), který se následně podílel na organizování již nově vzniklého festivalu Rožnovské slavnosti. Název Rožnovské slavnosti se ustálil v 60. letech jako označení folklórní přehlídky souborů Severomoravského kraje. Od roku 1969 jsou Rožnovské slavnosti součástí celosezonního cyklu kulturních pořadů Národopisné léto. Odbornou garancí nad festivalem převzalo Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a organizátorem se tehdy stal odbor kultury Okresního národního výboru. Od roku 1991 se Valašské muzeum v přírodě podílí na slavnostech i po finanční stránce. Během 60. a 70. let se programová náplň festivalu skládala z dětských pořadů, medailonů souborů a osobností, pořadů typu tzv. klenotnice, také pořadů zahraničních souborů, večerního lidového muzicírování, průvodu účinkujících a hlavního pořadu slavností, připravovaného nejčastěji folklórním publicistou, choreografem Jiřím Pospíšilem a tanečníkem, folkloristou Václavem Bradáčem. Pro zpestření programové nabídky se rada festivalu rozhodla pozívat k účinkování i soubory z regionů Čech, Moravy a Slezska, a také se začala využívat družba mezi rožnovskými a zahraničními soubory.

V polovině 80. let se ujal koncept tematizování hlavního pořadu, což ovlivnilo autora a organizátora Jaroslava Štiku ve výběru zahraničních souborů, a proto vznikaly pořady například o slovanské kultuře (1985) anebo o valašské kolonizaci (1989). Postupně se během 90. let začala objevovat tematika českých krajanů, která se promítla v pořadech Do světa! (1991), Návraty (1993), My cizinou jsme bloudili (1995). Tato tematika byla natolik silná, že setkávání krajanů se stalo samostatnou akcí mimo rámec slavností. Do roku 2006 bylo konání festivalu převážně nepravidelné z důvodu komunistického režimu, po roce 1989 z důvodu nedostatku financí. Od roku 2006 se programová rada rozhodla pořádat festival jako bienále. Definitivně se ustálila dramaturgická struktura: dětské pořady, naučné pořady, průvody, jeden hlavní pořad, vystoupení zahraničních souborů, soutěžní programy a nově i doprovodné programy na menších pódii. Velkým mezníkem festivalu je rok 2007, kdy se Rožnovské

slavnosti napojily na síť festivalů koordinovaných Mezinárodní komisí pro lidové umění (IOV) při UNESCO. Programová rada se skládá z etnologů pracujících pod Valašským muzeem v přírodě, členů rožnovských folklórních souborů a významných, aktivně činných osobností folklóru. Dlouholetým vedoucím programové rady a organizátorem slavností byl ředitel Valašského muzea v přírodě Jaroslav Štika. Po něm na vedoucí pozici nastoupil Petr Dobrovolný, který post vedoucího programové rady mezi lety 2013–15 přenechal nynějšímu vedoucímu, organizátorovi a dlouholetému členovi rady Pavlovi Trčkovi.

Jaroslav Štika s Petrem Dobrovolným se snažili držet myšlenky čistě folklórního festivalu, která zde byla už od samotného uspořádání prvního Valašského roku. Během posledních šesti ročníků se však pod vlivem nového vedoucího Pavla Trčky začala koncepce festivalu měnit a diváci tak mohou chodit na vystoupení muzik nebo ansámbků, kteří propojují různé styly nebo žánry společně s folklórem. Proto dnes svou dramaturgií Rožnovské slavnosti přesahují folklórní žánr. Dalším důležitým aspektem ovlivňujícím volbu interpretů je snaha rady festivalu navazovat na nehmotné dědictví zapisované na seznam UNESCO. V každém z ročníků se tak dá přednost charakteristické tradici z jakékoliv země zapsané na seznam UNESCO. Doposud to byl například hrdelní zpěv (2013), maďarský táncház (2015), flamenco (2017), modrotisk (2021). Kvalita a prestiž festivalu je v novodobé historii zajištěna a podpořena organizací International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts (CIOFF).

I. Lexika:

Od folkloru k folklorismu. Slovník folklórního hnutí na Moravě a ve Slezsku (Martina Pavlicová – Lucie Uhlíková [ed.], Strážnice 1997, autor hesla Jaroslav Štika).

II. Ostatní:

Tichá, Jana: Rožnovské slavnosti ve Valašském muzeu v přírodě (In: Museum vivum. sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Rožnov pod Radhoštěm 2006, s. 63–68).

Růžičková, Veronika: Proměny folklorismu ve vývoji Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 1925–2006 (bakalářská diplomová práce, Ústav hudební vědy, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno 2008).

Kol.: Devadesát let Valašského muzea v přírodě (In: Uchováno budoucím generacím. devadesát let sbírkové činnosti Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Rožnov pod Radhoštěm 2015, s. 10-23).

Tichá, Jana: Z historie Rožnovských slavností (In: almanach Rožnovské slavnosti 2015, Rožnov pod Radhoštěm 2015, s. 48–52).

Muras, Adam: Od Valašského roku k Rožnovským slavnostem (In: almanach Rožnovské slavnosti 2019, Rožnov pod Radhoštěm 2019, s. 5).

Tereza Opálková

Super, v pořádku